

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 244/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Jurajom Schmidtom, Rázusova 1, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/186/2023 zo 17. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť rozsudku Mestského súdu Košice (pôvodne Okresný súd Košice II) č. k. 44C/78/2019-149 z 24. júna 2021 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“); uložil žalobcovi, aby sa zdržal oprávnenia priznaného mu právoplatným rozsudkom okresného súdu, a uložil súdnej exekútorke JUDr. Galine Juhászovej, aby sa zdržala výkonu rozsudku okresného súdu a nevymáhala od sťažovateľky v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 8Ek/1571/2023 povinnosť uložení týmto rozhodnutím spočívajúcu v zaplatení sumy 21 540 eur s príslušenstvom, všetko až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je v procesnom postavení žalovanej v spore o zaplatenie sumy 21 540 eur s príslušenstvom vedenom mestským súdom pod sp. zn. K2-44C/78/2019, ktorého právny predchodca okresný súd vydal rozsudok pre zmeškanie sťažovateľky č. k. 44C/78/2019-149 z 24. júna 2021.

3. Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie, ktoré Krajský súd v Košiciach odmietol uznesením sp. zn. 3Co/99/2022 z 23. februára 2023 (ďalej len „uznesenie krajského súdu 1“).

4. Sťažovateľka súčasne podala návrh na zrušenie rozsudku okresného súdu, ktorý bol zamietnutý uznesením okresného súdu č. k. 44C/78/2019-205 zo 17. marca 2022 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“), ktoré sťažovateľka napadla odvolaním. Krajský súd uznesenie okresného súdu potvrdil uznesením sp. zn. 3Co/99/2022 z 23. februára 2023 (ďalej len „uznesenie krajského súdu 2“).

5. Sťažovateľka podala dovolanie, ktoré najvyšší súd zamietol uznesením sp. zn. 9Cdo/186/2023 zo 17. decembra 2024 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Najvyšší súd sa nevysporiadal s jej zásadnými argumentmi ani s vlastnou rozhodovacou praxou, ktorej obe rozhodnutia odvolacieho súdu odporujú. V bode 9 napadnutého uznesenia dovolací súd nesprávne zdôraznil, že predmetom dovolacieho prieskumu je uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým súd zamietol návrh žalovanej na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (uznesenie krajského súdu 2). Sťažovateľka tvrdí, že dovolaním napadla aj uznesenie krajského súdu 1, ktorým odmietol odvolanie sťažovateľky proti kontumačnému rozsudku. Napadnuté uznesenie teda neobsahuje žiadne odôvodnenie k dôvodom dovolania uvádzaným sťažovateľkou vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu 1.

7. Sťažovateľka v dovolaní argumentovala tým, že ak žalobca uvedie adresu žalovaného priamo v žalobe, odporúča sa rešpektovať túto adresu, keďže sa vychádza z predpokladu, že žalobca miesto pobytu žalovaného pozná. Ak zlyhá doručovanie žaloby týmto postupom, je súd povinný doručiť žalobu na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Ak sa ani takýmto postupom nepodarí žalobu doručiť, je súd povinný uskutočniť vyšetrovacie úkony na zistenie skutočného pobytu žalovaného dopytom na Sociálnej poisťovni, daňovom úrade, obci, ústave na výkon trestu odňatia slobody a pod. Na adresu podľa § 106 CSP možno v zmysle § 116 ods. 3 CSP doručovať ďalšie úkony (teda i predvolanie na pojednávanie) až po tom, čo súd riadne postupuje podľa § 116 ods. 1 a 2 CSP, k čomu v danom prípade nedošlo. Inak nemôžu nastúpiť účinky riadneho doručenia akéhokoľvek procesného úkonu, ak nie je dodržaný osobitný procesný postup pri doručovaní žaloby v súlade s § 116 CSP.

8. Sťažovateľka v dovolaní uviedla, že sa nezdržiavala na adrese podľa § 106 ods. 1 písm. a) CSP, ale na adrese jej posledného nahláseného prechodného pobytu v obci Klenová, ktorú bolo možné zistiť z registra obyvateľov Slovenskej republiky, resp. na matričnom úrade. Sťažovateľka je tiež konateľkou obchodnej spoločnosti Special one s. r. o. a kontakty na ňu bolo možné získať prostredníctvom dožiadania Sociálnej poisťovne alebo príslušného daňového úradu. Taktiež ju bolo možné kontaktovať priamo telefonicky. V dovolaní zdôraznila, že ako fyzická osoba mala aktivovanú elektronickú schránku na doručovanie, čo je v zmysle procesnej úpravy preferovaný spôsob doručovania písomností. Napriek tomu jej žaloba nebola doručená ani touto cestou.

9. Podľa názoru sťažovateľky pokiaľ ide o doručovanie žaloby, súd nemôže bez predchádzajúceho postupu podľa § 116 ods. 1 a 2 CSP doručovať žalobu na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a) CSP.

Ak súd rezignuje na postup podľa § 116 ods. 1 a 2 CSP a napriek tomu považuje žalobu za doručení žalovanej fyzickej osobe, vo veci samej koná a rozhodne, poruší tým jej základné právo na spravodlivý proces.

10. Najvyšší súd uvedené zásadné argumenty sťažovateľky celkom opomenul a v odôvodnení svojho rozhodnutia zaujal názor výlučne vo vzťahu k otázke naplnenia ospravedlniteľného dôvodu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, teda vysporiadal sa iba s argumentáciou sťažovateľky odôvodňujúcou dovolanie proti uzneseniu krajského súdu 2.

11. Uznesenie najvyššieho súdu je preto nepreskúmateľné, nepresvedčivé a arbitrárne v takom rozsahu, že došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivý proces.

12. Najvyšší súd sa zaoberal iba otázkou, či sťažovateľka zmeškala pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, teda dôvodmi, pre ktoré sťažovateľka dovolaním napadla uznesenie krajského súdu 2. Ani v tejto časti sa dovolací súd nevysporiadal so zásadnou argumentáciou sťažovateľky, v zmysle ktorej za ospravedlniteľný dôvod v zmysle § 277 ods. 2 CSP, pre ktorý sťažovateľka ako žalovaná zmeškala pojednávanie, je potrebné považovať aj skutočnosť, že o súdnom konaní sťažovateľka vôbec nevedela v dôsledku hrubého porušenia procesných noriem súdom prvej inštancie (konkrétne § 116 CSP). Porušovateľ tento zásadný argument celkom opomenul a svoje rozhodnutie v podstate odôvodnil len záverom, že ospravedlniteľným dôvodom zmeškania pojednávania v zmysle § 277 ods. 2 CSP nie je skutočnosť, že žalovaná sa nezdržiavala na adrese trvalého pobytu, a preto o konaní nebola informovaná.

13. Je zrejmé, že § 116 CSP nie je samoučelný, ale obsahuje oproti § 106 CSP odchylnú úpravu doručovania najzásadnejšieho procesného úkonu, akým je žaloba. Nemožno preto akceptovať taký výklad, podľa ktorého je aplikácia § 116 CSP iba „voliteľná“. Takýto výklad by bol ústavne nekonformný. Je totiž zrejmé, že § 116 CSP ako osobitné ustanovenie vo vzťahu k doručovaniu žaloby musí mať prednosť pred § 106 CSP ako všeobecným ustanovením o doručovaní ostatných procesných úkonov.

14. Sťažovateľka v dovolaní poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 77/2019, v ktorom dospel k záveru, že ak sa súdy nepokúsili doručiť žalovanému žalobu na adresu zistenú postupom podľa § 116 ods. 1 CSP, zaťažili konanie vadou nesprávneho procesného postupu, ktorým žalovanému znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Porušovateľ sa však vôbec so závermi v rozhodnutí R 77/2019 nevysporiadal a úplne ich opomenul, rovnako ako súvisiace podstatné argumenty sťažovateľky.

15. Uvedené závery musia v tomto prípade platiť o to viac, že v tomto prípade súd prvej inštancie podľa § 116 ods. 1 CSP vôbec nepostupoval.

16. Návrh na odklad vykonateľnosti sťažovateľka odôvodňuje tým, že proti nej bolo začaté exekučné konanie, ktorého realizácia bude pre sťažovateľku predstavovať značný zásah do jej majetkovej sféry. Sťažovateľka má v osobnej starostlivosti maloletú dcéru, je samoživiteľkou. Žalobkyňa už pristúpila k nútenému vymáhaniu svojich nárokov, pričom s odkladom exekúcie nesúhlasí. Závažná ujma hrozí sťažovateľke celkom bezprostredne, pričom ako jediný dostupný prostriedok dočasnej ochrany práv sťažovateľky pred už opísanou ujmom sa javí postup v súlade

s § 129 a § 130 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

17. Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 273/2025-5 z 23. apríla 2025 bol sudca Ladislav Duditš vylúčený z konania a rozhodovania vo veci tejto ústavnej sťažnosti. Podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2025 do 31. decembra 2025 (ďalej len „rozvrh práce“) pracuje štvrtý senát v zložení Ladislav Duditš (predseda senátu) a sudcovia Libor Duľa a Rastislav Kaššák. Podľa čl. III bodu 2 písm. a) rozvrhu práce vylúčeného predsedu štvrtého senátu zastupuje predseda tretieho senátu, ktorým je podľa čl. II bodu 3.3 rozvrhu práce Robert Šorl. Vzhľadom na uvádzané skutočnosti o ústavnej sťažnosti rozhodoval senát v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

18. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho súdu o zamietnutí dovolania sťažovateľky v konaní o zaplatenie sumy 21 540 eur s príslušenstvom, v ktorom vystupuje v procesnom postavení žalovanej.

19. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

20. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už skôr judikoval, že formuláciou čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise vyjadril zmenu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

21. V nadväznosti na uvedené ústavný súd skúmal, či sa najvyšší súd odchýlil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem, a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu s ústavou a dohovorom. Na účely posúdenia ústavnej sťažnosti sťažovateľky sa ústavný súd podrobne oboznámil tiež s obsahom odôvodnení súdov prvej a druhej inštalácie, a to v súlade so svojim ustáleným právnym názorom, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a druhostupňového súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok.

22. Podstata argumentácie sťažovateľky v súvislosti s namietanou vadou zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP je založená na tvrdení, že po vydaní kontumačného rozsudku mal byť tento zrušený na základe návrhu sťažovateľky na jeho zrušenie pre existenciu ospravedlniteľného dôvodu, za ktorý sťažovateľka považuje skutočnosť, že sa nezdržiavala na adrese podľa § 106 ods. 1 písm. a) CSP, ale na adrese jej posledného nahláseného prechodného pobytu v rodnej obci, teda predvolanie na pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený kontumačný rozsudok, je nebolo riadne a včas doručené, a preto účasť na ňom zmeškala z ospravedlniteľného dôvodu. Okresný súd, ako aj krajský súd mali aplikovať postup podľa § 116 CSP, čo opomenuli, v dôsledku čoho svoje

rozhodnutia založili na doručení predvolania sťažovateľke na pojednávanie právnou fikciou podľa § 106 CSP.

23. Sťažovateľka v dotknutom konaní podala odvolanie proti rozsudku okresného súdu (kontumačnému), v ktorom namietala, že nevedela nielen o nariadenom pojednávaní, ale ani o samotnom vedení súdneho konania proti nej, a ktoré bolo uznesením krajského súdu 1 odmietnuté. Súčasne sa domáhala zrušenia rozsudku pre zmeškanie, poukazujúc na skutočnosť, že nemala vedomosť o nariadenom pojednávaní. Okresný súd jej návrh zamietol, proti čomu sťažovateľka podala odvolanie, na základe ktorého krajský súd uznesením krajského súdu 2 potvrdil rozhodnutie prvoinštančného súdu, poukazujúc na skutočnosť, že sťažovateľka neuviedla žiaden ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý sa pojednávania nezúčastnila. Jej tvrdenie o tom, že sa v čase doručovania nenachádzala na adrese uvedenej v registri obyvateľov Slovenskej republiky, ale na inej adrese, ktorú súdu neoznámila, považoval za bezpredmetné.

24. Ako z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, tento opakovane jasne konštatoval (body 4 a 9 odôvodnenia), že sťažovateľka podala dovolanie výlučne proti uzneseniu krajského súdu 2. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka síce tvrdí, že dovolaním napadla aj uznesenie krajského súdu 1, ktorým odmietol jej odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie, ústavný súd však o tejto skutočnosti nepresvedčila, keďže k ústavnej sťažnosti dovolanie nepriložila a v odôvodnení sťažnosti ani priamo nepoukázala na konkrétne časti dovolania, z ktorých by vyplynulo, že namietala aj uznesenie krajského súdu 1. Jej sťažnostná argumentácia o tejto okolnosti tak zostala v rovine nepreukázaného tvrdenia, vo vzťahu ku ktorému sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno. Námietky sťažovateľky smerujúce proti uzneseniu krajského súdu 1, ktoré neboli predmetom posúdenia najvyšším súdom, tak nemohli byť ani predmetom ústavnoprávneho prieskumu.

25. Ústavný súd konštatuje, že jedným zo zámerov novej úpravy civilného procesného práva zakotveným v Civilnom sporovom poriadku účinnom od 1. júla 2016 bola aj nová úprava doručovania súdnych písomností tak, aby sa minimalizovali prietahy v konaní. To bol dôvod, pre ktorý sa zvolila právna úprava, podľa ktorej sa upustilo od doručovania písomností fyzickej osobe na adresu do miesta, kde sa zdržiava, ale fyzickej osobe sa súdne písomnosti doručujú na jej adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky [§ 106 ods. 1 písm. a) CSP], pričom je vecou fyzickej osoby, aby primeraným spôsobom sledovala, či na jej registrovanú adresu nejaké súdne písomnosti dochádzajú. V optike Civilného sporového poriadku teda nie je podstatné, či sa adresát písomnosti skutočne zdržiava na tejto adrese, a vo vzťahu k doručovaniu nesie v zákonom ustanovenom rozsahu zodpovednosť za rozpor medzi faktickým a právnym stavom, ak ho sám neodstráni. Je jeho zodpovednosťou adresu v registri obyvateľov aktualizovať, resp. zabezpečiť si prijímanie písomností na tejto adrese. Uvedené má zásadný dopad aj na posudzovanie právnej fikcie doručenia podľa § 111 CSP, ktorá nastala aj v prípade sťažovateľky, a to aj pri doručení jej osobe žaloby podanej protistranou, od čoho sa odvíja charakter následných procesných úkonov súdu ako vykonaných *lege artis*.

26. Návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 CSP je procesným návrhom, pričom konajúci súd musí „iba“ posúdiť, či sú splnené podmienky na rozhodnutie o tomto návrhu, a v prípade, že návrhu vyhovie, pokračuje v konaní ďalej. Vzhľadom na to, že pojem „ospravedlniteľný dôvod“ nie je právnou normou definovaný, je iba na úvahe konajúceho súdu, ktoré okolnosti v intenciách konkrétneho prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia

neúčasti na pojednávaní. Z uvedeného vyplýva, že podstatným pre vydanie napadnutého uznesenia je podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a aj posúdenie ospravedlnenia zo strany súdu (m. m. II. ÚS 369/2018).

27. Ak ide o rozsudok pre zmeškanie žalovaného vydaný na pojednávaní, môže žalovaný podať tento návrh len vtedy, ak z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. V právnej veci sťažovateľky okresný súd, krajský súd, ako aj najvyšší súd (body 10 a 11 odôvodnenia) nepovažovali dôvod neúčasti na pojednávaní predostretý sťažovateľkou spočívajúci v jej nezdržiavaní sa na adrese trvalého pobytu evidovanej v registri obyvateľov Slovenskej republiky, kde si dlhodobo nepreberala poštu, za ospravedlniteľný, teda zakladajúci dôvod na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

28. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie § 116 CSP, ktorý osobitne upravuje doručovanie najzásadnejšej písomnosti súdneho konania – žaloby, o ktorej podľa jej vyjadrení nevedela rovnako ako o nariadenom pojednávaní, predmetná argumentácia mala byť sťažovateľkou uplatnená v dovolaní proti uzneseniu krajského súdu 1, čo napriek kvalifikovanému právnomu zastúpeniu neurobila, resp. nepreukázala, že tak učinila. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (bod 1.2 odôvodnenia) v spojení s rozsudkom okresného súdu (bod 2 odôvodnenia) však vyplýva, že okresný súd sťažovateľke doručoval súdne listiny aj prostredníctvom zamestnávateľa (u ktorého už nepracuje), ako aj prostredníctvom obvodného oddelenia Policajného zboru. Aj keď sťažovateľka nepreberala doručované zásielky na adrese trvalého pobytu v odbernej lehote, okresný súd vyhodnotil, že účinky doručenia podľa podkladovej zákonnej úpravy nastali (pozri aj odsek 24 tohto odôvodnenia).

29. Pokiaľ ide o posúdenie tvrdenej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP dovolacím súdom, ústavný súd vzhľadom na skutočnosť, že najvyšší súd viazaný dovolaním sťažovateľky posudzoval len zmätočnosť rozhodnutia, resp. postupu odvolacieho súdu v konaní o návrhu na zrušenie kontumačného rozsudku, nie samotného rozsudku pre zmeškanie, nevidel pri zhodnotení posúdenia tohto dôvodu ako neospravedlniteľného možnosť porušenia sťažovateľkou označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky preto ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

30. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky vrátane návrhu na odklad vykonateľnosti a vydanie dočasného opatrenia stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2025

Robert Šorl
predseda senátu